

Onderwijsinnovatie; Evidence-based of eerder Evidence informed?

Dr. Fleur Prinsen, lector Digitale Didactiek

Gepubliceerd op 9 november 2018 op LinkedIn

Wat werkt bij het inzetten van digitale middelen in het onderwijs? Als onderzoeker op dit gebied word ik altijd blij van deze vraag, zelfs al heb ik niet direct een kant en klaar antwoord. Zouden we niet allemaal graag een receptenboekje hebben, met daarin alle beproefde manieren om onderwijsleertechnologie in te zetten? Dan hoeven we dat boekje alleen nog maar te volgen.

Op woensdag 7 november werd ik benoemd tot aanvoerder van een landelijk versnellingssteam dat zich bezig gaat houden met 'Evidence-based onderwijs-innovatie met ICT', in het Hoger Onderwijs. Dat betekent dus dat we gaan kijken hoe we de rol van kennis in het proces van onderwijsinnovatie kunnen versterken.

In deze blogpost wil ik eens een aantal dingen met jullie, lezers onderzoeken. Reacties op mijn mijmeringen zijn dus van harte welkom!

Laten we eens beginnen met wat we eigenlijk verstaan onder onderwijsinnovatie. Hoe vindt dit eigenlijk plaats in jouw praktijk?

Hoe vindt onderwijsinnovatie plaats bij jou, in de praktijk?

Wat ik zelf versta onder onderwijsinnovatie is een gedegen proces, waarin we nieuw onderwijs ontwerpen of bestaand onderwijs herontwerpen. Ik heb het hierbij over 'we', omdat in mijn ervaring het (her)ontwerpen van onderwijs het beste verloopt in een team. In dat team in het meestal mijn rol als onderzoeker om vragen te stellen, bijvoorbeeld aan het begin van het proces (Wat willen jullie precies bereiken? Welk probleem of welke mogelijkheden willen jullie gaan verkennen? Hoeveel tijd hebben we om dingen uit te proberen voordat we 'live' gaan?). Ook kan ik waar nodig kennis aandragen over wat er al bekend is over de rol van digitale middelen in het leerproces. En als er voldoende tijd beschikbaar is, help ik bij het opzetten van flankerend onderzoek om uit te zoeken of het nieuwe ontwerp ook echt bereikt wat we beoogden.

Deze rol van constructief-kritische sidekick past goed bij mij, en ik wordt er echt heel blij van als ik zie hoe het ontwerp steeds slimmer in elkaar gaat steken. De docenten met wie ik werk zijn echt zo creatief! En de gesprekken die we voeren zo verhelderend en enerverend! Ik heb zo'n leuke baan :)

Maar ik realiseer me dat niet alle onderwijsinnovatie plaats vindt met een onderzoeker of lector erbij, en dat hoeft ook zeker niet. En dan vraag ik me af op welke manieren kennis ingebracht wordt in het innovatieproces. En hebben we het dan over wetenschappelijk vastgestelde kennis, of misschien voornamelijk over andere soorten kennis, zoals ervaringskennis?

Er wordt momenteel veel gesproken over 'Open science' - een beweging die ervoor wil zorgen dat (praktijk)wetenschappelijke kennis open toegankelijk wordt voor wie het wil gebruiken. Maar we weten ook al best een tijdje dat er nogal eens een kloof ervaren wordt tussen wetenschap en praktijk. De vraag waarom die kloof bestaat, en hoe we bruggen kunnen bouwen heb ik mijzelf als onderzoeker natuurlijk al veel vaker gesteld, en ik denk er zelfs wat antwoorden op te hebben. Uit onderzoek hiernaar blijkt bijvoorbeeld dat onderzoekers vanuit een ideaal plaatje van 'evidence-based practice' hun best doen hun onderzoek te 'dissemineren' (hier is mijn kennis, netjes gepresenteerd, en die hoef jij nu alleen

nog maar toe te passen) en dat bibliotheken/mediatheken zoeken naar manieren om docenten te motiveren hun 'open' bronnen te gebruiken.

Maar er is meer nodig. De praktijk blijkt eerder evidence-informed te werk te gaan dan evidence-based (Farley-Ripple, E., May, H., Karpyn, A., Tilley, K., & McDonough, K. (2018). Rethinking Connections Between Research and Practice in Education: A Conceptual Framework. *Educational Researcher*, 47 (4), 235-245.). Dit artikel belicht een aantal principes met betrekking tot de relatie die praktijk professionals hebben met wetenschappelijke bronnen, en met bewijs voor innovaties. Deze principes vormen een uitdaging voor kennisdisseminatie initiatieven.

Zo is er het 'not invented here' principe, dat tot gevolg heeft dat lokaal gegenereerd 'bewijs' eerder meegenomen wordt in innovaties, mede omdat praktijk professionals zich kunnen herkennen in de producent van het bewijs. Het artikel laat ook zien dat praktijk professionals op verschillende plekken anders omgaan met kennis tijdens innovatie (innovative activity is situated). Dit betekent dat er inzicht moet zijn in het sociale patroon dat gevolgd wordt bij het aangaan van innovaties, zodat disseminatie strategieën beter kunnen aansluiten op lokale ontwerppraktijken.

En zo zijn er nog een aantal interessante principes die worden besproken (verschillende soorten kennis, gekoppeld aan verschillende actoren in het innovatieproces; het sociale proces dat bepaalt wat een bevinding voor de praktijk betekent; het feit dat mensen beter leren wanneer kennis in een voor hen betekenisvolle praktijk wordt ontsloten; de rol van conflicterende geloofsystemen rondom wat kennis nu werkelijk is). Ik zou zeggen, lees het artikel maar eens, ware het niet dat het waarschijnlijk voor velen van jullie (nog) achter een paywall zit ;)

Dus welke rol speelt kennis bij jou, lokaal, wanneer er initiatieven zijn tot onderwijsinnovatie?

Ik hoor graag welke gedachten jullie hierbij hebben!

Hogeschool Rotterdam
Kenniscentrum Talentontwikkeling

Museumpark 40
3015 CX Rotterdam
Nederland

Dr. Fleur Prinsen

T: 010 - 794 6880
E: f.r.prinsen@hr.nl
W: www.hr.nl/digdidactiek
LinkedIn: www.linkedin.com/in/fleurprinsen